

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XIII. Episcopi ordinati scripto tradebant professionem fidei, sed nullam
Episcopis obedientiam promittebant. Ea nova est, & ævo Leonis I. inventa.
Inquiritur in originem subsequentium sponsionum. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

secravit. Legati quin etiam Romanæ sedis contendebant consecrationem Episcopi ad se pertinere, quoties Metropolitanò provincie interdictum erat ne quid episcopalis operis ageret. quod vulgò suspensionem ab episcopalibus functionibus vocant. Ivo tamen negat id justum esse, tametsi in eo casu Legatis concedat confirmationem electionis; ceterum consecrationem, etiam in eo casu, ad Episcopos provincie pertinere. Sanè ipse cum collegis suis Sancionem Episcopum Aurelianensem consecravit, quòd Archiepiscopo Senonensi interdictum esset ne Metropolitanì munia exerceret.

XI. Ea tamen non erat Ecclesiæ Gallicane privata consuetudo, cum ejus usus in univèrso Occidente tum temporis obtineret. Quippe seculo undecimo Concilium Romanum sub Gregorio VII. habitum anno MLXXX. statuit ut defuncto pastore alicujus Ecclesiæ, Visitator Episcopus ad eam dirigatur, sive à Papa in sua provincia, seu à Metropolitanis in suis quoque provinciis; cujus instantiâ clerus & populus celebrent canonicè electionem alterius Episcopi, quam deinde confirmari oporteat à Metropolitanò. Quòd si is fortean eligeretur qui idoneus non esset, Concilium electores, qui ad pravam electionem declinaverint, eligendi potestate privat pro hac vice. Quod ab Hincmaro adnotatum supra vidimus; & repetitum est in Concilio Lateranensi cap. *Quia propter*. De elect.

Cap. *Quia diligentia*. cap. *Innotuit*. cap. *Sim dilectus*. De elect. c. *Cam olim*. De translat. Episc.

Leo IX. ep. 1. 4. Lib. 6. post ep. 10. Lib. 9. ep. 24.

XII. Duodecimum seculum conservavit Metropolitanis auctoritatem examinandi electiones, eas confirmandi, & controversias circa hæc obortas judicandi, ut patet ex variis Decretalium locis, quæ laudantur in ora hujus pagine. Appellatio tamen ad sedem apostolicam introducta est. In quo magna vis illata est vetustis canonibus. Consecratio tamen Metropolitanò & duobus Episcopis comprovincialibus, modò consensu absentium non destituerentur, relicta est à Leone IX. & Gregorio VII. qui Episcopos qui pertinent ad consecrationem Papæ distinguit ab iis qui pertinent ad consecrationem aliorum Metropolitanorum. in qua re adeo religiosum se præbuit ut Episcopum quendam consecrare recusaverit, donec sibi constaret eum à jurisdictione Metropolitanì sui esse exemptum. Constantissimum est hoc Metropolitanorum jus, neque aliquid in Decreto Gratiani aut in Decretalibus invenitur ei adversum, nisi ob negligentiam Metropolitanì, aut si canonicis censuris teneatur.

XIII. Episcopi autem, postquam consecrati fuerant, scripto tradebant professio-

nem fidei; sed nullam Episcopis obedientiam promittebant, nisi verbis generalibus conceptam, scilicet observaturos se quæ Canonibus præscripta essent. Praxim enim illam, quæ reverentiam quandam & obedientiam Metropolitanò præstandam esse edicit, novam esse colligitur ex epistola Leonis I. ad Anastasium Thessalonicensem: in qua eum objurgat quòd ab Episcopo Attico *chartulam de obedientia sponcione* exegerat conscribi. *Legebatur*, inquit Leo, *in litteris tuis, quòd frater Atticus chartulam de obedientia sponcione conscripserat. in qua signum pradebatur injurie*. Locus hic relatus est in libris Decretalium; ubi glossa laborat in conciliatione ejus cum quibusdam aliis capitibus, sponcionem illam scripto tradi præcipientibus. qua difficultate ut se expediat, Atticum ait Clericum fuisse cui animarum cura non erat commissa. Vera tamen solutio hæc est; anno nimirum quadringentesimo quinquagesimo, id est, sub tempora Leonis primi, sponciones illas, sive *juramenta fidelitatis*, ut sequens ætas vocavit, nondum fuisse receptas in usum. Invalueri postea; adeo ut in professione fidei quam Episcopi in consecratione emittebant, mentio in primis fieret Metropolitanì, cui pollicebantur se ei obedientiam & reverentiam in canonibus & decretis sedis apostolicæ contentam conservaturos, & insuper privilegia quæ secundum eosdem canones & decreta Metropolitanis debebantur, nulla prorsus mentione facta sedis apostolicæ. Origo hujus consuetudinis extat in libello quorundam Episcoporum Aquileiensium, oblato Imperatori Mauricio circa annum quingentesimum nonagesimum; qui aiunt se, tempore ordinationis suæ, cautionem scriptis emittere, qua sponderent se studiosè servaturos fidem ordinatoris sui & fidem integram Reipublicæ. Itaque hæc illorum professio fidei continebat securaturos se exemplum & auctoritatem Metropolitanì in damnandis hæresibus & pro canonum executione, ac præterea servaturos integram fidem quæ Reipublicæ, id est, Imperatoribus, debetur. *Suggerimus, pie Dominator, quia tempore ordinationis nostre unusquisque Sacerdos in sancta sede Aquileiensi cautionem scriptis emittimus studiosè de fide ordinatoris nostri, & nos fidem integram sanctæ Reipublicæ servaturos*.

Formula professionis fidei Adalberti Morinensis Episcopi, quam ante consecrationem Hincmaro Metropolitanò suo tradidit, docet illum promississe se observaturum canones usu receptos & privilegium Metropolitanì: *Privilegio etiam metropolis Re-*

motum

App. Tomi II.
Cancellorum Gal-
liae & in Olyfali
Hicini.

morum Ecclesiae ac ejus Praefulis secundum sacrosanctos Conciliorum canones & decreta sedis apostolicae ex sacris canonibus & legibus promulgata pro scire & posse absque dolo & simulatione vel indebita & pertinaci contradictione me obditurum profiteor.

Ep. Hincinon.

Professio Hincmari Laudunensis Episcopi continet juramentum fidelitatis ab eo Regi praestitum, cui se obditurum promittit sicut homo seniori suo. Deinde promittit se privilegio Hincmari Metropolitanani Ecclesiae Remensis obditurum secundum Canones. Sed heic adnotandum est discrimen quod intercedit inter utramque professionem; cum prima contineat fidem quae domino debetur à vassallo, altera verò obedientiam canonicam.

ho. ep. 61.

XIV. Quae porrò esset professionis illius vis ostendit Ivo Carnotensis, Archiepiscopi Senonensis suffraganeus. Hugo Lugdunensis Archiepiscopus & Ecclesiae Romanae Legatus eum evocaverat ad ordinationem Episcopi Nivernensis, quam Hugo peragere destinaverat omisso Archiepiscopo Senonensi, ad cujus metropolim pertinet Ecclesia Nivernensis. Respondit Ivo timere se ne, si ad eam consecrationem accederet, reus fieret violatae sponsonis quam fedi metropolitanae fecerat, id est, sponsonis à se factae eo tempore quo fuerat ordinatus: *Timentes rei fieri sponsonis quam metropolitanae sedi fecimus.* Quem morem ea tempestate ubique obtinuisse scribit idem Ivo in epist. LXXIII. Reliqui Pontifices ante consecrationem examinantur, omnem veterum morum honestatem & debitam obedientiam se exhibituros suis ordinatoribus pollicentur.

At Gregorius IX. Pontifex Romanus decrevit ut Metropolitanis à suffraganeis suis idem juramentum fidelitatis & obedientiae canonicae exigant quod Pontifici Romano praestatur ab iis Episcopis qui immediate pertinent ad ejus consecrationem; neque ipse aut alij Pontifices contendebant ut Episcopi inferioris ordinis ullam fedi apostolicae professionem fidei facerent.

ADDITIO

STEPHANI BALVZII.

IN eo tamen mirè lasciviit sequens aetas ob Reservationes Ecclesiarum cathedralium à Summis Pontificibus introductas, de quibus agitur in capite 1x. hujus libri. Hinc factum ut cum Episcopi auctoritate Summi Pontificis inscio Metropolitanano consecrarentur, juramentum fidelitatis exhibere Metropolitanis recusarent, eo praetextu, quòd ipsi Episcopi non fuerant per eorum Capitula electi, nec per Tom. II.

Archiepiscopum suum Metropolitanum confirmari, seu etiam consecrari; sed solum per sanctam sedem apostolicam promoti, ac de eju mandato in Curia Romana, vel extra, munus consecrationis receperant; cui sancta sedi apostolica juramentum praestiterant; ut scribit Petrus de Iudicia Archiepiscopus Narbonensis. Agre ferebat hanc contumeliam sibi ac suae fedi illatam idem Petrus. Itaque de ea re conquestus apud Clementem VI. avunculum suum, ad quem Episcopi illi rebelles appellaverant, injuriam illam ultus est. Tandem, Deo dissonante, inquit ille, propositio negotio in Consistorio, sententiam reportavi, & declarationem seu determinationem ad perpetuam rei memoriam pro me & aliis omnibus subditis habentibus obtinui: quam hic inserui, ut omnibus clarius pateat, & nullus amodo dubitare habeat in praedictis.

DECLARATIO.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex obtinens super universas orbis Ecclesias divina institutione primatum, circa ipsarum jurum conservationem more benevoli patris libenter intendit, sic eis, cum expedi, praesiciendo Praelatos, ut per hoc iuri alterius nullatenus derogetur. Cum itaque, sicut multorum insinuatio ad apostolatus nostri deduxit auditum, nonnulli revocare conentur in dubium, utrum Episcopi, seu alij Praelati sedi apostolica non immediate subiecti, qui per sedem eandem ad cathedralium Ecclesiarum vel quarumcumque dignitatum regimina pro tempore promoventur, munusque consecrationis seu benedictionis à nobis seu de mandato nostro in Romana Curia seu extra suscipiunt, ac fidelitatis debita nobis & eidem sedi praestant solitum juramentum, suis Metropolitanis teneantur, seu Praelatis aliis, quibus immediate subijunt, aliud consuetum juramentum praestare, Nos volentes cujuslibet haesitationis scrupulum in praemissis auferre, Episcopos & Praelatos alios supradictos per sedem eandem ad huiusmodi regimina iam promotos, & quos in posterum promoveri contingeret, auctoritate praesentium declaramus ad omnia illa suis Metropolitanis seu Praelatis aliis immediate superioribus omnino teneri ad qua teneantur si non per dictam sedem vel de mandato ipsius sedis ad huiusmodi regimina promoti, nec juramentum huiusmodi per eos nobis vel eidem sedi praestitum extitisset. Nulli ergo &c. nostra declarationis & constitutionis infringere &c. Datum Avinionis Kalendis Octobris, pontificatus nostri anno octavo.

Addit Petrus Archiepiscopus: *Qua declaratione facta & bullata, ut est moris, Episcopi qui prius contradixerant, statim venerunt ad praedictam nostram sanctam Narbonensem Ecclesiam pro dicto juramento praestando: à quibus ipsum juramentum recepti secundum solemnitatem precedentem, nihil de contingentibus omitendo. Ceterum ea Petri Narbonensis Archiepiscopi narratio extat integra in veteri codice MS. Ecclesiae Narbonensis.*

CAPVT IV.

Synopsis.

I. Metropolitanorum electio pertinebat ad Episcopos comprovinciales, cum consensu cleri & populi. A a

Item d. 4. 6. 14.

Tom. II.